

བཅོམ་མི་ལོ་མོ།

མཆོ་མེན་མི་རིགས་དཔེ་མཛན་ཁང་།

ཁ་ཚོ་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་།

མཚོ་ལྷན་མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

ཁ་ཚ་མིག་ཚ

(ཐོད་ཏུ་གན་སྒྲུབ)

མང་ཅི་ལུ་ཡིས་ཙམ་སྒྲིག་བྱས། མ་དཔལ་གྱིས་བསྒྲུབ།

མཚ་སྒྲན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་གིས་པར་བྱ་བསྒྲུབ།

མཚ་སྒྲན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་གྲ་དཔེ་ཁང་གིས་བཀྲམ།

མཚ་སྒྲན་མི་རིགས་པར་ཁང་གིས་དཔར།

1985 མཁེ་ཟླ11པར་པར་གཞི་དང་པོ་དཀྱིགས།

1985 མཁེ་ཟླ11པར་པར་ཐངས་དང་པོ་དཔར།

དེའི་རེས་སྒྲོར: 0.20

畜和有关畜产品的托运工作。商业、部队、厂矿等部门若由省外调运外调入境畜和畜产品，都必须有产地出具防疫合格证（即无口蹄疫）检疫证明，才能运达和调入。商业、外贸部门在收购、调运、屠宰、冷藏和加工各个环节中，都要做好防疫、检验工作。一旦发现疫情，要迅速上报，并采取紧急控制措施，做到就地扑灭。牲畜市场、屠宰场等由于从多方面进货，极易造成污染而成为长驱直入的疫源地。因此，更要加强检疫，提高警惕，严防疫情的爆发和传播。

口蹄疫预防接种，要有计划，要有对象，保证质量。对易感动物，每个饲养人必须掌握预防接种口蹄疫疫苗的方法和步骤，做好防疫工作。疫病发生时要及时报告，及时预防接种，做到头头接种，个个免疫。对疫区内的全部易感家畜都要接种疫苗，对个别的易感动物，更要及早建立巩固的免疫力，以防疫情的爆发或侵入。目前，我国使用的口蹄疫疫苗有灭活、弱毒两种。牛、马、骆驼等疫病高发区，在预防接种时产生免疫力，免疫期为3—6个月以上。该疫苗对病毒疫苗不能产生抗体，若需要长期免疫时，可应用弱毒疫苗来免疫，在弱毒疫苗中产生免疫力，免疫期为3—6个月以上。

口 蹄 疫

(藏汉文对照)

王积禄编著 阿华翻译

青海民族出版社出版

(西宁市西关大街96号)

责任编辑：辛全伟

封面设计：光绍天

青海省新华书店发行

青海民族印刷厂印刷

开本：787×1092毫米 1/32 印张：1.25

印数：1—1,300

1985年11月第一版 1985年11月第一次印刷

统一书号：M14181·13 定价：0.20元

དཀར་ཆག

- གཅིག རིམས་ནད་རིག་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས། ... (1)
- གཉིས། བད་ཡམས་འབྱུང་རིམ། (4)
- གསུམ། སྒྲན་བཅས་ཡག་ལེན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ནད་རྟགས་དང་
ནད་ཀྱི་འབྱུང་བ། (5)
- བཞི། བད་གཞི་བརྟག་པ། (9)
- ལ། རྟག་མེལ་བ། (14)
- ལྔ། སྒྲན་བཅས་བྱེད་ཐབས། (16)
- བདུན། ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཐབས། (16)

གཅིག རིམས་ནད་རིག་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས།

(གཅིག) བད་ཡམས་སྒྲན་བཅས་ཀྱི་ཆགས་རིམ་སྒྲན་བཅས་རིམ་

འབྱུང་བའི་ནད་རྟགས་ལ་ཐག་ཆད་པ་ལ་ཐག་ཆད་པ་

ཁ་ཆ་མིག་ཆ།

ཁ་ཆ་མིག་ཆ་ལ་“ཁ་ཆ”དང་ཡང་ན་“མིག་ཆ”ཡང་བྱེད། བྱད་
འདི་ནི་ཁ་ཆ་མིག་ཆ་འི་བྱད་རྒྱལ་ཕོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འགོ་བྱད་ཅིག་ལ་
དང་། མཆེད་པ་ལྟར་ཁིང་ཆ་ཆེ་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་འགོ་སྤྱོད་བའི་འགོ་
བྱད་ཅིག་རེད། གཙུ་ཐོར་སྒྲིག་(བ་ལང་དང་མ་ཉེ། རྣོར་གནག་སྒྲིགས་)
ལ་གནོད་སྐྱེལ་བ་དང་། དེའི་འཕྲོར་ཕག་དང་ལྷག་ར་མ། ར་མོང་
སྒྲིགས་ལ་ཡང་གནོད་སྐྱེལ། སྤྱན་བཅས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བྱད་རྒྱལ་ནི་
རྒྱལ་སྒྲིག་བྱད་པའི་ཁའི་བྱད་སྐྱེད་དང་མིག་པ། ལུ་མ་བཅས་སྤྱུ་རྒྱ་ལེར་
དང་བྱལ་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། མིག་སྤྱར་འཛམ་སྤྱིང་ཉེད་རུ། ཁ་ཆ་
མིག་ཆ་འི་བྱད་རྒྱལ་དེ་དབྱིབས་གཙུ་ཐོར་བྱད་དང་དབྱིབས་ཕལ་བ་རེ་
ལྟ་གསལ་རུ་ཤེས་བྱུང་། འཛམ་སྤྱིང་སྒྲིག་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཤོས་ལ་
མཆེད་ཡོད།

གཅིག་རིམས་བྱད་རིག་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས།

(གཅིག) བྱད་འགོ་སྤྱོད་བའི་སྒྲིག་ཆགས་རིགས། བྱད་རང་
རྒྱལ་སྤྱུ་མཆེད་པའི་བྱད་རུ་མིག་པ་ཁ་བྱག་ཅན་གྱི་སྒྲིག་ཆགས་ལ་.....

མཆེད་པ་ཆེས་སྤྲོ་བ་དང་ཉམ་པར་བ་ལང་དང་རྒྱད་དག་ཅན་གྱི་.....
 བཞོན་མ་རིགས་ལ་འགོ་སྤྱད་མེད། དེའི་འཕྲོར་ནོར་གནས་དང་
 མཐོ། མ་ཉི་བཅས་ལ་འགོ་སྤྱད། ར་མོང་དང་ར་ལྷག་ལ་རྒྱུང་ཅམ་
 འགོ་དཀའ། ཉེ་བའི་ལ་འགའི་རིང་མག་ལ་ནད་འགོས་ཆད་ཤིན་ཏུ་
 མཐོ། བེའུ་ལ་ཆེ་མོག་ལས་འགོ་སྤྲོ་བས་དེའི་ཤི་ཆད་ཀྱང་མཐོ། མི་
 ལའང་ནད་འདི་འགོ་སྤྱད། དགོ་བ་དང་གནའ་བ། ཤ་བ།
 སྤྲོ་བ། སག་མོད་བཅས་ལའང་ནད་འདི་འགོ་སྤྱད། ཉ་ཤེལ་བོང་ཏུ་
 སོགས་ལ་ཁ་ཆ་མིག་ཆའི་ནད་ཏུག་འགོག་པའི་བྱས་བྱས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་
 ཡོད།
 (གཉིས་) བད་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན། སྤྱགས་ནད་པ་ནི་ནད་འགོ་
 བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་ཉམ་པར་ཏུ་ཐོག་མར་ནད་བྱུང་བའི་.....
 སྤྱགས་ཐོག་ཉེན་ཁ་ཏུ་ཅང་ཆེ། བད་བྱུང་མ་ཐག་པའི་ཉེན་འགའི་ནད་
 བད་ཏུག་ཏུ་ཅང་མང་ཉི། དཔེར་ན་ཆེ་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་སེར་དང་གཅིན་
 སྤྱག་འོ་མ། མིག་པ་རལ་བ་སོགས་ལ་ནད་ཏུག་མང་པོ་ཡོད།
 བད་ལས་ཐར་བའི་ནོར་ཐོག་བརྒྱ་ཆའི་ལྷ་བཅུ་ཉམ་གྱི་ནད་ཏུག་ཟླ་བཞི་
 ལའི་རིང་ལ་མི་ཡལ། བད་ཏུག་ནས་ལྷས་སོས་པའི་ནོར་ལྷག་ཀྱང་ཤས་
 ཤིག་གི་མིད་པའི་ཤ་སྐྱའི་ནད་གི་ནད་ཏུག་ཟླ་དུ་ནས་བཙོ་ལའི་ལྷན་ལ་
 ད་ཏུང་མི་ཡལ། སོག་ནད་པས་བཏང་བའི་ནད་ཏུག་དེ་ནོར་ལྷག་ལས་
 སྤྱ་ཉི་དུས་ལ་འབྱུང་འཛིབ་བྱས་ཉི་མུང་བའི་ནད་ཏུག་གི་ཆད་དེ་ནོར་
 གནས་གི་ལུང་ཉི་ཤུ་དང་མཐུངས། དེའི་ཕྱིར་སག་ནད་པས་ཁ་ཆ་མིག་

ཆ་སྐྱོད་མཆོད་ཕྱིད་པའི་ནང་དུ་རུས་པ་ཏུ་ཅང་ངན་པ་ཞིག་འདོན་.....
བཞིན་ཡོད།

༢༢ (གསུམ) བླ་འདི་ཇི་ལྟར་འགོ་བ་དང་མཆོད་པ། ཁ་ཆ་མིག་
ཆའི་ནང་དུག་དེ་དངོས་སུ་རེག་པ་དང་བརྒྱད་ནས་རེག་པའི་ཁྱེན་གྱིས་...
འགོ་བྱལ། དཔེར་ན་སྤྱགས་ཐོག་ནང་པ་དང་སྤྱགས་ཐོག་ཐང་པོ་ལྟར་
ཅིག་ཏུ་འཆོ་སྐྱོད་ཕྱིད་རུས་ནང་ཡོད་མེད་གཉིས་དངོས་སུ་སྤྱག་པས་ནང་
དུག་འགོ་བྱལ་པ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་པ་ཞིག་བརྒྱད་དེ་ནང་ཡོད་མེད་
གཉིས་སྤྱག་ནའང་ནང་འགོ་བྱལ་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱགས་ཐོག་འགོ་འོང་
དང་སྤྱགས་ཐོག་དངོས་རྒྱུ་ལ་འདྲིན། སྤྱགས་ཐོག་ནང་པའི་ཆ་
ཆུང་དང་སྤྱགས་ཐོག་དངོས་རྒྱུ་(གོ་སྤྱགས་དང་བལ་སྤྱགས་)རིགས་གྱིས་
བཅོག་པོར་བྱས་པའི་ཚུ་ས་དང་ཆུ། གཟུན་མུ། གསོ་ཕྱིད་ཡོ་བྱད་
སྤྱགས་ལ་སྤྱག་ན་ནང་འགོ་བྱལ་པ་དང་། དེ་མིན་ལས་འགོ་བ་དང་
ཤིང་ཏུ་དང་ཆངས་འཁོར། ཏུ་བྱི་སྤྱགས་ཀྱང་ནང་སྐྱོད་མཁན་ཡིན།

(བཞི) བླ་འདི་འབྱུང་པའི་རུས་ཆོགས་རང་བཞིན། ཁ་ཆ་
མིག་ཆ་ནི་ལོ་ཞིག་གི་རུས་ཆོགས་གང་ཡིན་ཅང་བར་འབྱུང་གིད། འོན་
ཀྱང་གནམ་གཤིས་ངོ་གང་དང་ཉི་འོད་ཆ་མིན་དེ་ཁ་ཆ་མིག་ཆའི་ནང་...
དུག་བག་ལ་ཉལ་ནས་རིམ་གྱིས་མཆོད་པར་ཤན་ཞུགས་གལ་ཆེན་ཡོད་...
ཅིང་། ས་བྲུལ་སོ་སོའི་རང་བྱུང་ཆ་ཁྱེན་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་གནས་
ཚུལ། ཐོན་སྐྱོད་བྱ་འགྲུལ། སྐྱོད་སྐྱོད་ཕྱིད་སྤངས་སྤྱགས་གཅིག་
མཆོངས་མ་ཡིན་པས། ས་བྲུལ་མི་མཐུན་པར་ནང་འབྱུང་རུས་ཆོགས་

ཀྱང་དེ་བཞིན་མི་འདྲོ།

(ལྔ) བྱང་འདི་འགོ་བའི་སྒྲོ། འཇུ་བྱེད་དབང་མོ་ནི་བྱང་འདི་
འགོ་བའི་སྒྲོ་གཙ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཟག་ཆ་དོལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་སྒྲི་དང་
པགས་སྒྲི་ལའང་འགོ་བ་དང་དབུགས་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་མོ་དེ་བས་
འགོ་སྒྲ།

(དྲུག) བྱང་འདི་མཆོད་ཚུལ། བྱང་འདི་རིམ་གྱིས་མཆོད་
ཚུལ་དང་མཆོང་མིང་ལྟར་མཆོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དོང་
མ་འགྲོག་གི་ས་ཁུལ་དང་། བར་ས། རི་ཁུལ་འགའ་ཞིག་གི་རང་བྱུང་
དང་སྒྲི་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་ཀྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཀྱིན་གྱིས་ས་ཆ་དེ་དག་ནི་བྱང་
འདི་ཀྱིན་རུ་འབྱུང་ས་ཞིག་ཡིན།

གཉིས། བྱང་ཡམས་འབྱུང་རིམ།

ཁ་ཆ་ཐིག་ཆའི་བྱང་རུག་དེ་ཐུགས་ཀྱི་ཕུང་མོར་འཁྱགས་རྒྱུ།
ཐོག་མར་འཁྱགས་སའི་སྒྲི་མོའི་ཕ་ཕུང་བྱང་རུ་འཁེལ་ནས་ཆ་ཕུར་ཐོག་མ་
ཕུང་བ་དེ་ལ་སྒྲ་བས་དང་མོའི་ཆ་ཕུར་ཡང་བཟུང་། འོན་ཀྱང་ཆ་ཕུར་
འདི་མིག་གིས་མཐོང་དཀའ། ཉིན་གཅིག་ནས་གསུམ་འགོར་རྗེས་བྱང་
རུག་ཁྱག་གི་བྱང་རུ་འཁྱགས་ནས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གྲང་རིམ་གྱིས་རྗེ་མཐོར་སོང་
བ་དང་ལུས་ཡོངས་ལ་བྱང་རྟགས་མཛོད། བྱང་རུག་དེ་ཤ་པགས་དང་སྒྲི་
མོའི་གཞིང་རུ་འཁེལ་ཏེ་སྒྲི་མོའི་ཕ་ཕུང་རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་ཤིང་ཆ་ཞེད་རྗེ་
མང་རུ་སོང་ནས་མིག་གིས་མཐོང་བྱུང་པའི་ཆ་ཕུར་རུ་གྱུར་པ་དེར་ཆ་

བྱར་རྒྱུ་མ་ཟེར། སྐབས་གཉིས་པའི་ཚུ་བྱར་ཡང་ཟེར། ཚུ་བྱར་དེ་
ཟག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆ་གང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབྱུར།

ཐུགས་ནད་པ་སོར་ཆུད་རྒྱུ་ ཡམས་ནད་འགོག་པའི་རྒྱུ་པ་
ཆྱིས་པའི་དབང་གིས་ནད་རྒྱུ་རིགས་མཐུན་གྱི་གནོད་པར་འགོག་བྱུ་
མོད། འོན་ཀྱང་ནད་རྒྱུ་རིགས་གཞན་དག་གིས་བསྐྱོན་རྒྱུ་
ཡང་དཔེ་མཚན་ནད་རྒྱུས་འབྱུར་མིད། སྐག་གི་ནད་རྒྱུ་རྒྱུས་
པའི་ཡམས་ནད་འགོག་པའི་རྒྱུ་ཡུན་རྒྱུང་ཅན་གྱི་བ་ཡིན།

གསུམ། སྐྱེན་བཅས་ལག་ལེན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ནད་
རྒྱུས་དང་ནད་ཀྱི་འབྱུར་བ།

ནོར་གནག་ལ་ནད་འདི་བྱུང་ན་མི་མངོན་པའི་རྒྱུ་ཡུན་སལ་ཆེར་
ཉིན་གཉིས་གསུམ་ཡིན་པ་དང་ཉུང་ཤས་ཤིག་ནི་ཉིན་རྒྱུག་བརྒྱན་.....
འགོར། ནོར་གྱི་ལྷས་དྲིད་ 41 °C ལ་སྐྱེད་པས་ཆེ་དེའི་ནམ་རིག་ལྡིབ་ལ་
བ་འདོད་ཞན་ཞིང་འོ་མའི་ཐོན་ཆད་ཉུང་བར་འགྲོ། སལ་ཆེར་ཉིན་བྱེད་
ཅན་འགོར་རྒྱུ་ དེའི་ལྷ་དོས་དང་སྟི་ལ། ཁ་ཤའི་ནད་དོས།
འབྲམ་དོས་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་མའི་སྟེང་རུ་ཚུ་བྱར་བྱུང་པ་དང་ཆངས་ཐིག་.....
ལྟ་སྒྲིས་ 1—2 ཅན་ཡོད་པའི་ཚུ་བྱར་དཀར་དཀར་བྱུང། དེ་ནས་
ཚུ་མོར་རི་ཆེར་སྐྱངས་པ་དང་ཟག་ནས་ཚུ་སེར་བཟུར་ཞིང་རལ་མ་.....
བྱུང་པ་རེད། ནོར་ནད་པར་ན་ཟུག་ལངས་ནས་ཚུ་ཆས་མི་བཟའ་བ་
དང་ཟུག་ལྟོད་བཞིན་རྒྱུན་པར་ལྷེ་ལྟོད་ལ་ཁའི་བྱུ་རྒྱར་ནས་.....

ཁ་ཚུ་མང་པོ་བཟུར་ཞིང་དེའི་ནང་དུ་སྤྱུ་བ་ཡོད། ཁའི་ནང་སྤྱུར་ཆུ་
བྱར་འབྱུང་བའི་དུས་མཉམ་དང་ཡང་ན་ཅུང་ཙམ་འགོར་རྗེས། མིག་
པ་ཁ་བྲག་བར་དང་མིག་པའི་སྤྱི་པགས་སྟི་མོ་སྐྱངས་ནས་དམར་པོར་.....
ཟུར་པའི་ངོས་ཀྱི་ཆུ་བྱར་བྱུང་། ཅང་མི་འགོར་ཐེད་དེ་མ་ཅ་འབྱུར། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱམས་ནས་མ་ཡུན་སྤྱི་མོ་ཆགས་ནས་དྲག་འགོ། སྐབས་
འགར་ནག་ནས་ཤ་ཅལ་བ་དང་ཐ་ན་མིག་པ་སྤྱད་དེ་ཉལ་སར་སྤྱུང་།
བཞོན་མའི་ཁུ་མགོར་ཆུ་དུ་ཆུ་བྱར་བྱུང་ནས་རལ་རྗེས་མ་ཅ་ཟུར་པས་
འོ་མ་ཁུང་བར་འགོ་བ་དང་ཡང་ན་འབབ་མཆམས་ཆད་པ་ཡིན།

འབྲི་སྐྱམ་མ་ལ་ནད་འདི་ཐེབས་ན་བེལ་འབྲིས་པ་ཡོང་བྱ་རེད། སྤྱིར་
བཏང་དུ་ནད་འདི་ཡང་མོ་ཡིན་པས་དྲག་ཁ་སྤྲོ། ཁའི་ནང་དུ་མ་ཡུན་
པ་ལས་གཞན་དུ་མ་མ་ཡུན་ན་ཕལ་ཆེར་ཉིན་7—10 བར་དྲག་འགོ།
མིག་པར་མ་ཡུན་ན་ན་ཡུན་ཟླ་ཐུང་ལྟ་ཡིན། ནད་འདི་ཐེབས་པས་
ཤི་ཆད་1—3%ཡིན། ནད་ལས་ཐར་བའི་ནོར་གནག་ལ་ཟླ་
7—11 བར་ནད་མི་འཕར། བེལ་ལ་ནད་འདི་འགོས་པ་ན་ཁའི་
ནང་དུ་ཆུ་བྱར་འབྱུང་པ་དང་རལ་མ་འབྱུང་བ་ཉ་ཅང་ཁུང་། མང་
ཤོས་ཀྱི་ཆད་དང་སྟིང་ཆ་བྱུང་ནས་ཤི། ཤི་ཆད་50%ཡན་དུ་
སྐྱེའོ།

ལྷག་ལ་ནད་འདི་བྱུང་ན་མི་མངོན་པའི་དུས་ཡུན་ཕལ་ཆེར་ཉིན་.....
2—7 བར་ཡིན་པ་དང་རིང་ན་གཟའ་འཁོར་གཉིས་འགོར། འགོ་
ཆད་ནི་ནོར་གནག་ལས་དམར་ཞིང་། ར་མར་ནད་འདི་འགོས་ན་རྒྱན་

དང་མེ་ལ་ཚུ་བྱར་བྱད་པ་མང་། ལྷག་ལ་ནད་འདི་བྱང་ན་མིག་པར་ཚུ་
བྱར་བྱང་པ་མང་། མིག་ངོས་དང་མིག་པའི་བར་། མེ། རྟིལ་བཅས་
ལྷ་ཚུ་བྱར་འབྱད་ཡོང་། འོན་ཀྱང་མིག་པ་བཞི་བོ་ཀྱན་ཏུ་ཚུ་བྱར་
འབྱང་བའི་ངེས་པ་མེད། ལྷག་སྐྱམ་མར་ནད་བྱང་ན་འཕྱིས་འགོ། ལྷ་
བྱ་དང་རེཅུ་ལ་ནད་འགོས་ཆེ་ཚུན་པར་ཁྲག་འཇག་པའི་ཕོ་ཚུའི་ཆ་ནད་
དང་རྟིང་ཆ་བྱང་ནས་འཆི་འགོ།

ཕག་ལ་ནད་འདི་འགོས་ཆེ་ནད་མི་མངོན་པའི་རུས་ལྷན་ནི་ཉིན་
1—2 པར་ཡིན། ནད་ཉགས་ནི་མིག་པར་ཚུ་བྱར་བྱད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་
ཚུན་པར་མིག་པའི་མྱི་རྟིང་དང་མིག་གོང་ཏུ་ཚུ་བྱར་བྱད་པ་དང་རལ་
ནས་ཟག་ཆ་ཅ་འབྱར། མིག་པའི་སྐྱགས་བྱན་ལྷང་ཆེ་འགོ་མི་བྱལ་པས་
ཉལ་སར་ལྷང་། མོག་མར་ནད་བྱང་ཆེ་ལྷས་དྲོད་40—41℃པར་
རུ་འཕར་བས་ནས་རིག་ཞིབ་ལ་བཟུང་དྲོད་ཀྱང་མེད། ཁ་དང་སྐྱུང་
རུ་ཚུ་བྱར་བྱད་ནས་ཟག་ཆ་བྱང་། ཕག་མར་ནད་འདི་ཕོག་རྗེས་ཚུན་
རུ་ལྷར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕོ་ཚུའི་ཆ་ནད་བྱང་ནས་འཆི་འགོ། ཞེ་
ཆད་60—80%རུ་སྐྱེ་བས།

རྩ་མོང་ལ་ནད་འདི་འགོས་ཆེ་ཁའི་ནད་སྐྱོད་དང་མིག་པའི་མྱི་ནད་
ལ་ཚུ་བྱར་བྱད་པ་མ་གཏོགས་མཆིལ་མ་བཟུར་བྱ་མེད། རྩ་མོང་ནད་
པའི་ལྷས་དྲོད་40.5℃ལ་སྐྱེ་བས། ཟུང་དྲོད་མེད་ལ་སྐྱུག་ལྷན་
ཀྱང་མི་བྱེད། ཕལ་ཆེར་གཟུང་འཁོར་གཅིག་ཅེས་འགོར་རྗེས་དྲག་
འགོ།

ཤ་བ་ལ་ནད་འདི་འགོས་ཆེ་ཁའི་ནད་རྩ་ཆུ་བྱར་ཐར་ཐོར་རྩ་བྱད་
 དེ་ཅང་མི་འགོར་རལ་ནས་ཟག་ཆ་རྩ་འཁྱུར། ཆའི་ཉིང་རྩ་གཤེར་ཁ་
 འབག་འབག་འཛག་འོང་། ལྷས་དྲིད་40—40.6℃ལ་སླེབས།
 གཟའ་འཁོར་གཅིག་གི་རིང་ལ་རྩུན་སྲིད་ཐུབ། བཅིལ་མ་མང་།
 མིག་པར་ཆ་བྱད་ཆེ་འཐེང་ནས་འགོ་བ་དང་ནད་ཆབས་ཆེན་ཡིན་ཆེ་.....
 མིག་སྐྱགས་ལྗང་འགོ། སྤྱིར་བཏང་རྩ་ཉིན་10—14 འགོར་རྩེས་
 སྒྲག་འགོ།

མི་ནི་གཙོ་བོར་བཞུགས་ནད་པའི་འོ་མ་འཁྱུང་བ་དང་འོ་མ་འཛོ་
 བ། ལྷགས་ནད་པ་སྐྱབ་བཅོས་བྱེད་སྐབས་ནད་འདི་འགོས་པ་ཡིན།
 དེ་མིན་ཕྱར་ནས་ཆ་ཡོད་ནའང་འགོ་ཐུབ། ནད་འདི་འགོས་རྩེས་ལྷས་
 དྲིད་37.5—38℃རྩ་འཕགས་པས་མཆུ་དང་ལྗེ། འགམ་བཅས་
 དམར་མདངས་བྱད་པ་དང་། ལྗེ་ལྗེ་དང་ལྗེ་དོས། སྐྱིལ་བཅས་ཁྱ་
 ཁབ་ཅེའམ་སྒན་མ་ལྗང་ཁ་ཆེ་ཆུང་དང་འདྲ་བའི་ཆུ་བྱར་འབྱད། མུའོ་
 བྱའི་ལྗེ་མོ་དང་ལེན་མོའི་རྒྱིང་། ལག་མཐིལ། ཀླང་པ། རྩ་ཁྱུང་།
 འགམ་དོས་བཅས་ཁྱ་ཆུ་བྱར་བྱད་པ་མཐོང་ཐུབ། ཆུ་བྱར་རལ་རྩེས་ཆ་
 རྩུན་སྒྲུབ་མོ་ཞིག་ཆགས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲག་འགོ། སྐབས་འགར་
 ལའང་ཟག་ཆ་རྩ་འཁྱུར། ནད་ལྷན་གཟའ་འཁོར་གཅིག་ཡིན། ནད་
 པ་ཁ་ཤས་མགོ་གཟེར་བ་དང་མགོ་ཡོམ་འཁོར་བ། ཁྱི་བ་དང་རྩུབ་
 དོས་དང་རྒྱང་ལག་ལ་ན་རྩུག་ལངས། ཆམ་པའི་ནད་ཉིགས་དང་
 འབྲེལ།

བད་ཚུལ་གསལ་དཔྱད་ཅིང་པ། སྐུགས་རྫོག་ནད་པའི་ཁའི་ནད་
 རྩི་དང་མིག་པར་རྩ་བུར་དང་བཟུང་ཆ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་སྐབས་འགར་
 གྱི་བའམ་ཨོལ་ཅོག་ཨོལ་ཅོག་ཡན་ལག་མོ་བའི་ནད་རྩི་བཅས་ཀྱི་བཟུང་
 རྩི་རྩི་རྩི་ཡོད་པ་དང་ཡང་ན་རྩི་བུན་སྐུགས་ནག་ཆགས་ཡོད། རྩི་ཤ་
 དང་རྩི་མ་སྐྱོམ་སྐྱོམ་བཅས་ལ་ཁྲག་འཛག་པའི་ཆ་ནད་ཡོད། ཁ་ཆ་མིག་
 ཆ་རྩི་བྱ་ཅུ་མོང་ཆོ། བད་ཅུག་གིས་རྩི་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་ནས་དཔེ་
 མཆོན་ཅན་གྱི་ནད་ཉགས་བྱུང་ནས་རྩི་གི་གནོགས་ངོས་སྐྱེས་ལེ་རྩི་
 རྩི་དང་ཁེར་པོ། མིག་ཤར་རྩི་རྩི་དང་ཁེར་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་“ཉགས་མིག་
 འདྲ་བའི་རྩི་”ཟེར། རྩི་ཤ་རྩི་ཞིང་འཛམ་བུ་དེ་ཤ་བཅས་མ་དང་
 འདྲོ།

བཞི། བད་གཞི་བརྟག་པ།

ཁ་ཆ་མིག་ཆ་ནི་འགོ་ནད་ཅིག་ཡིན་དེས་གཙོ་བོར་སྐུགས་.....
 རྩི་མིག་པ་ཁ་བྲག་ཅན་ལ་གནོད་སྐྱེལ། སྐུགས་རྫོག་ནད་པའི་ཁའི་
 བད་དང་མིག་པར་རྩ་བུར་དང་བཟུང་ཆ་བྱུང་པ་དང་། མང་ཤོས་དྲག་
 འགྲོ། ཁ་ཆ་མིག་ཆ་བྱུང་ཆོ། རྩི་པར་ནོར་གནག་ལ་འགོས་པ་ལ།
 ལུག་པག་ལ་འགོས་པ་ཅུང་འཕྱིས། ཉི་བའི་མོ་འགའི་རིང་ལ་པག་ལ་
 བད་འགོས་པ་ལས་ནོར་ལུག་ལ་འགོས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད།
 བད་འདི་མཆེད་པ་བྱུང་ཞིང་མཁྱེགས། རྩི་བྱ་ནོར་ནད་པ་ཡང་དང་
 པོ་དང་ཡང་ན་པག་ནད་པ་ཡང་དང་པོ་བྱུང་རྗེས། ཉིན་གཉིས་གསུམ་

འགོར་ནས་ཁྱེད་ལ་མཆོད་པ་དང་ཐ་ན་མཆོད་ས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བར་མ་མོ་

འགྱུར་གྱི་རེད།

ཁ་ཆ་མིག་ཆའི་ནད་བརྟག་པའི་སྐབས་ནད་དུག་གི་རིགས་མང་པོ་
ཡོད་པའི་བྱ་རྒྱུ་ལ་གཞིགས་ནས་ནད་དུག་དང་ཡང་ན་ཁྱེད་དྲངས་མོད་མོ་
བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་ནད་དུག་རིགས་གང་ཡིན་པ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་མོད་མོ་
དམོས། རྒྱ་ནད་དུག་ལེན་སྐབས་ལྷགས་ཐོག་ནད་པའི་ཆུང་ཆུང་གི་ཕྱག་
བགས་དང་ཡང་ན་ཐག་ནད་པའི་སྐབས་དང་མིག་པའི་ཆུང་ཆུང་གི་ཕྱག་
བགས་ཏྲི་ཅམ་ཐངས་ནས། 50%ཅན་གྱི་ཀན་ལྷག་སྐྱེ་ལྷགས་མུ་ཆུང་
ནད་དུ་འཛོག་པ་དང་། ཡང་ན་ཆུང་ཆུང་ནད་གི་ཆུ་མེར་ཐངས་ནས་དུག་
ཁེལ་བྱས་ཐོག་པའི་ཤེལ་སྐབས་ནད་དུ་འཛོག་ ཁྱེད་དྲངས་ལེན་སྐབས་
སོར་ཆུང་པའི་ལྷགས་ཐོག་(ནད་བྱུང་ནས་ཉིན20—60བར་གྱི་ཐོག་)
གི་ཁྱེད་ཐངས་ནས་ཁྱེད་དྲངས་བཀར་ནས་ལྷག་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་མོད་མོ་
ཐངས་ལ་བསྐྱེད་ནས་ནད་དུག་རིགས་གང་ཡིན་པ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མོད་མོ་
དམོས། རྒྱ་ནད་དུག་རིགས་གང་ཡིན་པ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དམོས་དོན་ནི་
སྐྱོན་བཅོས་བྱེད་སྐབས་རིམས་འགོག་སྐྱོན་ཁབ་གང་བཀོལ་དམོས་པར་
སྐྱེད་ཡོད། དཔེར་ན་འགོ་ནད་ཀྱི་ནད་དུག་0རིགས་ཡིན་ན་སྐྱོན་ཁབ་0
ཅན་བཀོལ་དམོས། དེ་མིན་ན་ཐན་འབྲས་བཟང་པོ་འཛོལ་མི་སྐྱེད།
རིམས་ནད་རིག་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་དང་སྐྱོན་བཅོས་བྱེད་མོད་མོ་
སྐབས་ཀྱི་ནད་རྟགས། རྒྱ་ནད་ཀྱི་འགྱུར་བ་བཅས་གཞིར་བཟུང་ནས་
ནད་གཞི་རགས་ཅམ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གསལ་

ར་དཀར་ར་ཐག་གཙང་བྱེད་མི་བྱུང་། ཁ་ཆ་མིག་ཆའི་ནང་དུག་རིགས་
གང་ཡིན་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཐག་གཙང་བྱེད་དཀར། དེའི་ཕྱིར་ཕུཅ་ཐིག་
ཅི་ཉི་ཆོད་ལྟ་དང་ཁག་དངས་ཀྱང་བའི་ཆོད་ལྟ། བན་ཚུན་བསྐྱེད་
བའི་ནང་འགོག་ཆོད་ལྟ། ཚུན་གྱི་ཁའི་ཟན་ཆོད་ལྟ་བཅས་བྱས་ནས་
ནང་དུག་རིགས་གང་ཡིན་པ་ཐག་གཙང་བྱེད་དཀོས།

ཚུན་པར་ཁ་ཆ་མིག་ཆའི་ནང་རྟགས་དང་གཤམ་གྱི་ནང་ཡམས་གྱི་
ནང་རྟགས་འདྲ་བས་དབྱེ་བ་གསལ་ཐོར་འབྱེད་དཀོས།

༡༡ གོར་ནང་། གོར་ནང་ནི་གོར་ནང་གྱི་ནང་དུག་གིས་བསྐྱེད་
བའི་འགོ་ནང་ཅིག་དང་། མཆོད་པ་མཁྱེགས་པ། མི་ཆོད་མིན་ཏུ་
མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ནང་རྟགས་གཙང་བོ་ནི་སྒྲིབ་དུ་ཉང་བ་དང་
ཆ་དྲི་དན་བོ་བ། ཆའི་ནང་དུ་ཁག་དང་ཚུ་མའི་ནང་སྒྱིའདྲེས་ཡོད།

ཁ་ཆ་མིག་ཆ་བྱང་ན་ནང་རྟགས་འདི་མེད། གོར་ནང་ཐོག་པའི་ནོར་
གྱི་ཕྱེད་ཉིང་དུ་ཚུ་བྱར་དང་ཟག་མ་མེད་པ་དང་། ཧེ་འག་དང་འགམ་
པ། སོ་སྒྲིལ་བཅས་སྒྲིལ་འབྱར་ཆུང་ཆུང་འགའ་བྱེད། རལ་ཇེས་

སྒྲིལ་ཐོག་ཏུ་ཕུག་མ་ལྟ་བུའི་སྒྱིམ་གཡགས་ཡོད། སྒྱིམ་དེ་ལྟར་ཇེས་
ཁ་མི་མཉམ་པའི་ཟག་མ་ཏུ་འགྱུར། ཁ་ཆ་མིག་ཆ་བྱང་ན་ཚུ་བྱར་དེ་

གཙང་བོ་ཕྱེ་ཉིང་དུ་བྱུང་པ་དང་། རལ་ཇེས་ཁ་མཉམ་པའི་ཟག་མ་ཏུ་
འགྱུར། གོར་ནང་ཐོག་པའི་ནོར་གྱི་མིག་པར་ནང་རྟགས་ཅི་ཡང་

མེད། གོར་ནང་བྱང་ན་མི་ཆོད་མིན་ཏུ་མཐོ་ཉི 90%ཡན་དུ་སྒྲིབས།
གོར་ནང་ཐོག་ནས་མི་བའི་ནོར་རོ་གཤག་དབྱེད་བྱེད་ཆོ། ཤ་ཚུ་ནང་

མྱེ་ལ་ཟག་མ་ཡོད་པ་དང་ཁྲག་འཛག་པ། མཁུམ་པ་སྤར་ལས་སྤལ་
གཅིག་སྤྲོས་པ། རྒྱ་མཐོང་ནང་མྱེ་ཟག་ནས་མྱེ་མོ་རྩལ་མ་ཆགས་པ་
བཅས་ཡིན། ཁ་ཆ་མིག་ཆ་བྱང་བའི་ཞོར་ལ་ནད་ཉགས་དེ་འདྲ་
མེད།

ཁ། འགོ་བའི་རང་བཞིན་སྤལ་ཞིང་རྒྱ་བྱར་བྱང་བའི་ཁ་ཆ།
ནད་འདི་ནི་ནད་རྒྱག་གིས་བསྐྱེད་པའི་འགོ་ནད་ཅིག་ཡིན། ནད་འདི་
བྱང་བའི་སྤྱགས་ཟོག་གི་ཕྱེད་ཉེད་རྒྱ་བྱར་ཆེ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཁར་སྤྱ་བ་
སྤལ་བའི་མཆིལ་མ་མྱེར་བཞུར་གྱིན་ཡོད་པས། ནད་ཉགས་ལ་བསྐྱས་ན་
ཁ་ཆ་མིག་ཆ་དང་འདྲ། ནད་ཉགས་མི་འདྲ་ས་ནི་ནད་འདི་དབྱར་རྩོན་
རྒྱ་བྱང་བ་མང་། ས་ཆ་གཅིག་མ་གཏོགས་ས་གཞན་རྒྱ་མི་མཆེད་པས་
སྤྱགས་མང་པོ་ལ་མི་འགོ་ཞིང་འགྲེམ་པ་དལ། ནད་བྱང་ཆད་པལ་ཆེར་
5%ལས་མས་ཡིན། གཞན་ཡང་ནད་འདི་ཞོར་དང་རྒྱ། བོང་བྱ།
ཕག་སྤྱག་བཅས་ལ་འགོ་སྤིང་། རྒྱ་བྱར་བོང་གསུམ་ལ་ནད་དེ་ཕོག་
ན། ཁ་ཆ་མིག་ཆ་མིན་པ་ཁོ་ཐག་རེད། མཁོ་བ་བྱང་ཆེ་ཆེད་རྒྱའི་
སྤལ་ཁབ་རྒྱ་ཞོར་ལ་བསྐྱབ་ནས་ནད་ཉགས་ཅི་བྱང་པར་བརྟེན་ནས་.....
ཐག་གཅོད་བྱེད་ཆག

ག ཁ་ཐ་རེ་ཟེར་བའི་ཞོར་གྱི་ཆ་ནད་ངན་པ། ཞོར་ལ་ནད་འདི་
བྱང་རྒྱུ། རྒྱ་བྱང་དང་རྒྱ་མཐོང་ལ་ཟག་མ་ཡོད་པ་དང་ཐ་ན་མ་ཁ་རྒྱལ་
འགོ། མ་མ་བྱང་རྩོན་ལ་རྒྱ་བྱར་མི་འབྱུང་། ཞོར་ནད་པའི་མིག་རྒྱ་
རྩོན་རྒྱ་རབ་རིབ་རྒྱ་བྱར། ནད་འདི་ཐར་ཐོར་རྒྱ་བྱང་བ་རེད། ནད་